

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիդյան
«18» 04 2023թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 0062-23

Ձեռնարկողը՝

«Գրին Ռոդ» ՍՊԸ
ք. Սիսիան, Սիսական 51/3.

Գործունեությունը՝ Սյունիքի մարզի Բնունիսի ԱԿԽ-ի երևակման սահմաններում երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ
Սյունիքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

Խաչիկ Մարտիրոսյան

Առդիր՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ
ԲՓ № 0062-23

< 18 > 04 2023թ.

**Սյունիքի մարզի Բնունիսի ԱԿԽ-ի երևակման սահմաններում երկրաբանական
ուսումնասիրության աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ**

Ձեռնարկող՝

«Գրին Ռոդ.» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ
/Գ կատեգորիա/

Գտնվելու վայրը՝

Սյունիքի մարզ, Սիսիան համայնք
Բնունիս բնակավայր

Ներածական մաս Բնունիսի **ԱԿԽ-ի** երևակումը գտնվում է Սյունիքի մարզի Սիսիանի տարածաշրջանում, Տոլորս գյուղից 1.9կմ հարավարևմուտք, Աշոտավան գյուղից 3.1կմ հարավարևելք, Ախլաթյան գյուղից 0.7կմ հյուսիս-հյուսիսարևմուտք և Բնունիս գյուղից մոտ 1կմ հյուսիսարևելք: Վարչական տեսակետից ներառված է Սիսիան խոշորացված համայնքի Բնունիս և Ախլաթյան բնակավայրերի սահմաններում:

Երկրաբանական ուսումնասիրության համար հայցվող տարածքը ներկայացված է գյուղատնտեսական նպատակային նշանակության արոտավայրերով և «այլ» գործառնական նշանակության հողերով:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի, հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Երկրաբանահետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանահանույթային աշխատանքներով և հետախուզահորերի անցման և նմուշարկման աշխատանքների համալիրով:

Հայցվող մոտ 4.13հա մակերեսով տարածքը բնութագրվում է հետևյալ կոորդինատներով (ըստ ArmWGS 84 համակարգի).

1 4369084.0	8588250.0
2 4369170.0	8588247.0
3 4369255.0	8588231.0
4 4369440.0	8588222.0

5	4369466.0	8588237.0
6	4369982.0	8588216.0
7	4369992.0	8588242.0
8	4369931.0	8588254.0
9	4369890.0	8588237.0
10	4369874.0	8588262.0
11	4369787.0	8588278.0
12	4369657.0	8588253.0
13	4369624.0	8588252.0
14	4369583.0	8588242.0
15	4369559.0	8588252.0
16	4369514.0	8588292.0
17	4369268.0	8588297.0
18	4369068.0	8588283.0

Հետախուզահորերի անցման աշխատանքները կիրականացվեն մեխանիկական եղանակով՝ էքսկավատորի միջոցով: Նախատեսվում է 22 հետախուզահորերի անցում 5.0-ից մինչև 6.0 մետր խորության 121.0 մետր ընդհանուր ծավալով:

Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր հետախուզահորերը: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:50 մասշտաբով: Այդ աշխատանքների ծավալը նախատեսվում է՝ հետախուզահորի փաստագրում- 121.0 գծ.մ.

Նախատեսվում է հետախուզահորերի անցման ժամանակ դաշտային պայմաններում երեք կետում որոշել բնամասում ԱԿԽ-ի ծավալային զանգվածը, ինչպես նաև հումքի փխրեցման գործակիցը:

Ավազակոպճային խառնուրդը նախատեսվում է ուսումնասիրել որպես հումք շինարարական խճի և ավազի արտադրության համար: Օգտակար հանածոյի որակական հատկանիշները պարզաբանելու համար նախատեսվում է վերցնել նմուշներ հետախուզահորերից:

Նմուշների քանակը՝ 22 նմուշ, քիմիական անալիզի համար 3 նմուշ և 2 նմուշ միներալոգո պետրոգրաֆիական ուսումնասիրությունների համար:

Հետախուզահորերի անցման ժամանակ բնամասում ԱԿԽ-ի ծավալային զանգվածը, ինչպես նաև հումքի փխրեցման գործակիցը որոշելու համար նախատեսվում է վերցնել 3 նմուշ: Վերցված նմուշները կենթարկվեն ֆիզիկամեխանիկական (լրիվ ցիկլով) փորձարկումների, ինչպես նաև 3 նմուշ քիմիական անալիզների և 2 նմուշ միներալոգո պետրոգրաֆիական ուսումնասիրությունների համար մասնագիտացված լաբորատորիայում:

Նախատեսվում են նաև ռադիոմետրիական ուսումնասիրություններ՝ օգտակար հանածոյի ռադիացիոն-հիգիենիկ հատկությունների ուսումնասիրման նպատակով:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների ընթացքում նախատեսվում է կատարել երևակման ինժեներաերկրաբանական և հիդրոերկրաբանական պայմանների ուսումնասիրություններ, որոնք կիրականացվեն հետախուզահորերի անցման ընթացքում կատարվելիք դիտարկումներով: Անհրաժեշտության դեպքում վերոհիշյալ ուսումնա-

սիրությունները կկատարվեն մասնագիտացված կազմակերպությունների հետ համագործակցելով:

Նախագծված երկրաբանահետախուզական աշխատանքների անվտանգությունն ապահովվելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել անվտանգության տեխնիկայի համապատասխան հրահանգների բոլոր պահանջները:

Ընկերության կողմից ռեկուլտիվացիոն աշխատանքներ չի նախատեսվում, քանի որ հողաբուսական շերտի առկայությունը բացակայում է: Հետախուզահորերի անցումից հետո համապատասխան փաստագրման և նուշարկման աշխատանքների ավարտից հետո անմիջապես նախատեսվում է իրականացնել հետախուզահորերից հանված 363.0մ^3 ($121\text{մ} \times 3.0\text{մ} = 363.0\text{մ}^3$) լեռնային զանգվածի հետլցման աշխատանքները: Մակաբացման ապարներ նույնպես չեն առաջանալու:

Շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխին ընկերության կողմից նախատեսվել է հատկացնել 100000 դրամ:

Ճանապարհների շինարարական աշխատանքներ չի նախատեսվում, քանի որ երևակման տարածքում ռելիեֆը հարթ է և այս ծրագրով մոտեցնող դաշտամիջյան ճանապարհները գտնվում են բարվոք վիճակում, հարմար են դաշտային աշխատանքները կազմակերպելու համար:

Տարածքը ուսումնասիրվել է երթուղիներով՝ ՀՀ կենդանիների կարմիր գրքում գրանցված տեսակներ հայտնաբերելու նպատակով: Երևակման տարածքում վերը նշված կենդանական տեսակները չեն դիտարկվել:

Բնունիսի ԱԿԽ-ի երևակման տարածքը ներառված չէ կամ սահմանակից չէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքի սահմաններին: Երևակման տարածքից մոտ 15կմ արևելք-հարավարևելք է գտնվում «Չանգեզուր» պետական արգելավայրը:

Երևակման տարածքում, ինչպես նաև մոտակա Ախլաթյան, Տոլորս, Բնունիս և Աշոտավան գյուղերի տարածքում բնության հուշարձաններ հաշվառված չեն:

Հայցվող տարածքին ամենամոտ գտնվող հուշարձանը Բնունիս գյուղի հյուսիսային եզրի գերեզմանոցն է: Երևակման և հուշարձանի միջև հեռավորությունը կազմում է մոտ 1.4կմ:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները.

- Վառելիքի հիմնական լիցքավորման և քսայուղերի փոխարինման աշխատանքները կատարվելու են հարակից բնակավայրերի լիցքավորման կայաններում, որտեղ առկա են համապատասխան պայմաններ:

- Մեքենաների տեխնիկական սպասարկում հարակից բնակավայրերի համապատասխան ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններում, որտեղ առկա են անհրաժեշտ պայմաններ:

- Նավթամթերքների, նավթամթերք պարունակող մնացորդների և մաշված անվադողերի պահեստավորում ու պահում Բնունիսի երևակման տարածքում չի կատարվելու:

- Արտաթորվող թունավոր նյութերի չեզոքացուցիչ սարքերի տեղադրում:

- Փոշենստեցման նպատակով ճանապարհի ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին: Երևակման տարածքում ջրցանում չի նախատեսվում, քանի որ ավազակոպճային խառնուրն ամբողջ տարի խոնավ վիճակում է գտնվում:

- Կեղտաջրերի հավաքում հորատիպ զուգարանում, որն աշխատանքների ավարտից հետո

դատարկում են հատուկ ծառայության ուժերով:

- Աշխատանքների դադարեցում Այրիգետի վարարման շրջանում: Այդ ժամանակահատվածում կատարվելու են միայն գետի դինամիկայի դիտարկումներ:

- Հետախուզահորերի տեղադրում Այրիգետից առնվազն 10-15 մետր հեռավորության վրա:

- Կենցաղային աղբի հավաքում հատուկ անթափանց տարողություններում, աղբահանության պայմանագրի կնքում համայնքապետարանի հետ:

- Օգտագործվող տեխնիկական միջոցների շարժիչների կարգավորում:

Օգտակար հանածոյի երկրաբանական ուսումնասիրության ընթացքում ընկերությունը իրականացնելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն և մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

- Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ՝ յուրաքանչյուր շաբաթը մեկ անգամ:

- Լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ, տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ:

- Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով արտադրական տեղամասի տարածքի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով մշտադիտարկումներ՝ տարեկան մեկ անգամ:

- Կենսաբազմազանության ուսումնասիրություն, նկարագրում՝ տարածքին բնորոշ վայրի բնության ներկայացուցիչների քանակ, աճելավայրերի և ապրելավայրերի տարածք, պոպուլյացիայի փոփոխություն:

- Սողանքային մարմնի ակտիվության անընդմեջ մշտադիտարկում՝ ակնադիտական զննման եղանակով, դրանց տեղադիրքերի ֆիքսում և մշտադիտարկում:

Մշտադիտարկման նպատակով ընկերությունը տարեկան մասնահանելու է 250.0 հազ. դրամ:

Պատճառաբանական մաս. Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, փորձաքննության փուլերում, Սյունիքի մարզի Բնունիս բնակավայրում անցկացված հանրային քննարկումների ընթացքում գործունեության իրականացումը մասնակիցների կողմից արժանացել է հավանության:

Հայտի վերաբերյալ փորձաքննական գործընթացում ստացվել են կարծիքներ՝ արտակարգ իրավիճակների, առողջապահության, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություններից, կադաստրի կոմիտեից, Սյունիքի մարզպետարանից, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումներից: Ստացված դիտողությունները և առաջարկությունները հաշվի են առնվել հայտի լրամշակումներում:

Ամփոփելով հայտի բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների վերլուծությունները՝ կարելի է եզրահանգել, որ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները, որոնք կառաջանան նախատեսվող գործունեության աշխատանքների իրականացման արդյունքում, կկրեն ժամանակավոր և տեղայնացված բնույթ և կլինեն թույլատրելի նորմայի սահմաններում: Դրանք կարող են բացառվել, կամ մեղմվել գործունեության ընթացքում բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացմամբ:

Փորձաքննական պահանջներ

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մոնիթորինգ և արդյունքները ՀՀ կառավարության 2018թ. փետրվարի 22-ի N191-Ն որոշմամբ սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն:

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների իրականացմանը, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում՝ նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ապահովելով բնապահպանական նորմերը:

- ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N438 որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ կետի համաձայն, աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից անհրաժեշտ է դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ տեղեկացնել լիազորված մարմնին՝ համապատասխան պահպանական միջոցառումներ իրականացնելու համար:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Գրին Ռոդ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Սյունիքի մարզի Բնունիսի ԱԿԽ-ի երևակման սահմաններում երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնագետ՝

Հովիկ Մեսրոպյան